

Geçici Mühlete Karar Verilmeden Önce Doğan Borcun Borçlu Tarafından Mühlet Esnasında Ödenmesi*

Mesut KÖKSOY

Arş. Gör. Dr., Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku Anabilim Dalı,
mesutkoksoy@hotmail.com
(Sorumlu Yazar / Corresponding Author)

Makale Bilgileri	Öz
Makale Geçmişi Geliş: 16.05.2022 Kabul: 07.10.2022 Yayın: 10.10.2022 Anahtar Kelimeler: Geçici Mühlet, Tasarruf Sınırlamaları, Mühletten Önce Doğan Borcun Ödenmesi, Konkordato Mühletinin Kaldırılması, İflâs Kararı	Geçici mühlete karar verilmesi, borçlunun malvarlığı üzerindeki tasarruf yetkisinin ortadan kalkmasına neden olmaz. Ancak İcra ve İflâs Kanunu'nun 297'nci maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen hukukî işlemlerin geçerli olarak yapılabilmesi, mahkemenin izin vermesine bağlıdır. Borçlunun maddede sayılan hukukî işlemleri serbestçe yapması mümkün değildir. Ayrıca mahkeme mühlete karar verirken veya mühlet esnasında bazı işlemlerin geçerli olarak yapılmasını komiserin iznine tâbi tutabilmekte veya borçlunun yerine komiserin işletme faaliyetini devam ettirmesine karar verebilmektedir (İİK m. 297/1). Söz konusu sınırlamalar dışında borçlu, konkordato mühleti esnasında, kural olarak tasarruf yetkisine sahiptir. Bu noktada, Kanun'da sayılan tasarruf sınırlamaları arasında yer almadığı için, geçici mühlete karar verilmeden önce doğan borçların, mühlet esnasında borçlu tarafından ödenmesinin mümkün olup olmadığının tespiti önem taşımaktadır. Belirtmek gerekir ki söz konusu mesele, hem Türk hukukunda hem de İsviçre hukukunda tartışmalıdır. Bu nedenle çalışmada, geçici mühlete karar verilmeden önce doğan borçların ödenmesi hâlinde, yapılan ödemenin geçerli olup olmayacağı ve borçluya ödeme nedeniyle bir yaptırım uygulanıp uygulanamayacağı soruları açıklanmaya çalışılmaktadır. Bu bağlamda mesele, konkordatoda alacaklılar arasındaki eşitlik ilkesi ve konkordatonun amacı bakımından da değerlendirilmektedir.

The Payment of Debt Arising Before Temporary Respite Decided by Debtor During the Respite

Article Info	Abstract
Article History Received: 16.05.2022 Accepted: 07.10.2022 Published: 10.10.2022 Keywords: Temporary Respite, Disposition Restrictions, Payment of the Debt Arising Before the Respite, Removal of the Concordat Respite, Adjudication Order	Deciding on a temporary respite does not abolish the debtor's power of disposition over her assets. However, validation of the legal transactions stipulated in the second paragraph of Article 297 of the Enforcement and Bankruptcy Law depends on the court's permission. It is not possible for the debtor to freely carry out the legal transactions listed in the article. In addition, the court may subject the valid execution of certain transactions to the commissioner's permission while deciding on the respite or during the respite or may decide that the commissioner should continue the business activity instead of the debtor (EBL Article 297/1). Apart from the aforementioned limitations, the debtor, as a rule, has the power of disposition during the concordat respite. At this point, it is important to determine whether it is possible to pay the debts arising before the temporary respite is decided by the debtor during the respite, since it is not among the disposition restrictions listed in the Law. It should be noted that the issue in question is controversial in both Turkish and Swiss law. For this reason, in this study, it is tried to explain the questions of whether the payment will be valid and whether a sanction can be applied to the debtor due to payment in case of payment of debts arising before the temporary respite is decided. In this context, the issue is also evaluated in terms of the principle of equality between the creditors in the concordat and the purpose of the concordat.

Atıf/Citation: Köksoy, M. (2022). "Geçici Mühlete Karar Verilmeden Önce Doğan Borcun Borçlu Tarafından Mühlet Esnasında Ödenmesi", *Necmettin Erbakan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 5(2), s. 585-602.

Plagiarism: Bu makale intihal programında taranmış ve en az iki hakem incelemesinden geçmiştir. // This article has been scanned via a plagiarism software and reviewed by at least two referees.

"This article is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) (CC BY-NC 4.0)"

* Bu makale, 13-15 Mayıs 2022 tarihlerinde Uluslararası Necmettin Erbakan Hukuk Kongresi'nde sunulan bildirinin genişletilmiş hâlidir.

GİRİŞ

Borçlunun iflâs etmesi hâlinde malvarlığı üzerindeki tasarruf yetkisi tamamen ortadan kalkmasına rağmen¹, geçici mühlete karar verilmesi, tasarruf yetkisinin ortadan kalkmasına neden olmaz². Bu nedenle borçlu, mühlet esnasında malvarlığı üzerinde serbestçe tasarruf edebilmekte ve günlük rutin işlerini yapabilmektedir. Borçluya, konkordato mühleti esnasında kural olarak tasarruf yetkisi tanınması, yerinde bir düzenlemedir. Zira konkordato prosedürünün bir amacı da, borçlunun işletmesinin başında kalmak suretiyle malî durumunu düzelterek ticaret hayatına yeniden dönmesini sağlamaktır³. Bu amaca ulaşılması ise genellikle, konkordato mühleti esnasında işletme faaliyetlerinin sürdürülebilmesi ile mümkün olmaktadır⁴. Bu nedenle, borçluya malvarlığı üzerinde belirli bir dereceye kadar tasarrufta bulunma yetkisi tanınması gerekir⁵.

Tasarruf yetkisinin borçluya bırakılmasının temelinde yatan diğer bir düşünce ise, borçlunun ticari faaliyetleri hakkında konkordato komiserine göre daha fazla bilgiye sahip olduğunun ve işletmeyi daha iyi yöneteceğinin kabul edilmesidir⁶. Ancak konkordato mühletinin etkileri, borçluyu koruma ve konkordatonun amacına ulaşmasını sağlamanın yanı sıra, borçlunun süreç içerisinde malvarlığını korunmayı da amaçlamaktadır⁷. Bu nedenle borçlunun malvarlığı üzerindeki tasarruf yetkisinin kullanımı sınırsız olmayıp⁸ bazı sınırlamalara tâbi tutulmaktadır. Kanun'un gerekçesinde, geçici mühlete karar verilmesi üzerine alacaklıların takip yapmalarının yasaklanması karşısında, borçlunun tasarruf yetkisinin sınırlanması, fedakârlığın denkleştirilmesi

¹ Pekcanitez, Hakan/Atalay, Oğuz/Sungurtekin Özkan, Meral/Özekes, Muhammet. *İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı*, 8. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2021, s. 423; Atalı, Murat/Ermenek, İbrahim/Erdoğan, Ersin. *İcra ve İflâs Hukuku*, 5. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2022, s. 567.

² İsviçre hukukunda da konkordato mühletine karar verilmesi, borçlunun tasarruf yetkisinin ortadan kalkmasına neden olmaz. Bu konuda bkz. Coradi, Andreas. *Der Sachwalter im gerichtlichen Nachlassverfahren nach Art 293 ff. SchKG*, Dissertation, Juris Druck Verlag, Zürich, 1973, s. 26; Blumenstein, Ernst. *Handbuch des Schweizerischen Schuldbetriebsrechtes*, Bern, 1911, s. 905; Hunziker, Marc/Pellascio, Michel. *Schuldbetriebs- und Konkursrecht*, Orell Füssli Verlag AG, Zürich, 2008, s. 324; Heijmen, Pierre-Maurice. *Insolvenzrechtliche Sanierungsinstrumente nach dem deutschen und schweizerischen Recht*, Köln, 2012, s. 90; Kren Kostkiewicz, Jolanta. *SchKG Kommentar Schuldbetriebs- und Konkursgesetz mit weiteren Erlassen, OFK – Orell Füssli Kommentar*, 20. Auflage, Orell Füssli Verlag AG, Zürich, 2020, Art. 293a, N. 1; Amonn, Kurt/Walther, Fridolin. *Grundriss des Schuldbetriebs- und Konkursrechts*, 9. Auflage, Stämpfli Verlag AG, Bern, 2013, s. 530; Vollmar, Alexander. “Art. 298” in Staehelin, Adrian/Bauer, Thomas/Staehelin, Daniel (Hrsg.), *Basler Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetrieb und Konkurs, II*, 2. Auflage, Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel, 2010, Art. 298, N. 3.

³ Amonn/Walther, s. 531; Favre, Antoine. *Schuldbetriebs- und Konkursrecht*, Universitätsverlag, Freiburg, 1956, s. 363; Coradi, s. 26; Atalı/Ermenek/Erdoğan, s. 627; Akyürek, Ayhan/Akyürek, Remziye. *Konkordato Hukuku*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2019, s. 296.

⁴ Başözen, Ahmet. *Müflisin Tasarruf Yetkisi*, Turhan Kitabevi, Ankara, 2005, s. 109-110.

⁵ Favre, s. 363; Coradi, s. 26; Akyürek/Akyürek, s. 296; Sarısözen, M. Serhat. *Konkordato*, 5. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2021, s. 407.

⁶ Umbach-Spahn, Brigitte/Kesselbach, Stephan/Bossart, Stefan. *Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetrieb und Konkurs SchKG*, 4. Auflage, (Hrsg: Kren Kostkiewicz, Jolanta/Vock, Dominik), Zürich, Schulthess Juristische Medien, 2017, Art. 298, N. 3; Akyürek/Akyürek, s. 298.

⁷ Oehri, Daniel. *Der Sachwalter im Nachlassverfahren: Ein Diener zweier Herren*, Schulthess Juristische Medien AG, Zürich-Basel-Genf, 2018, s. 165; Hunkeler, Daniel. *Kurzkommentar Schuldbetriebs und Konkursgesetz*, Basel, 2014, Art. 298, N. 1; Vollmar, Art. 298, N. 1.

⁸ Borçluya konkordato mühleti esnasında sınırsız tasarruf yetkisi verilmesinin konkordatonun amacına engel olacağı yönünde bkz. Hüssy, Othmar. *Der Nachlassvertrag und die Stundung als Grundlagen der rechtlichen Sanierungsmassnahmen nach schweizerischem Recht*, Dissertation, Winterthur, 1944, s. 97.

olarak değerlendirilmektedir⁹. Ayrıca borçlunun tasarruf yetkisine yönelik sınırlamalar, borçlunun malvarlığının korunması ve alacaklıları zarara uğratacak girişimlere engel olma amacına da hizmet etmektedir¹⁰.

Borçlunun malvarlığı üzerindeki tasarruf sınırlamaları doğrudan Kanun'dan kaynaklanabileceği gibi mahkeme kararına da dayanabilmektedir. Kanun'da öngörülen tasarruf sınırlamaları arasında geçici mühlete karar verilmeden önce doğan borçların borçlu tarafından mühlet esnasında ödenemeyeceği yer almamaktadır. Bu noktada, geçici mühletten önce doğan borçların ödenmesinin mümkün olup olmadığı, yapılan ödemenin geçerli olup olmayacağı, komiserin ödeme yasağı getirip getiremeyeceği ve ödeme yapılması hâlinde borçluya herhangi bir yaptırım uygulanıp uygulanamayacağı sorularının cevaplanması gerekir. Bu çalışmada belirtilen meseleler ele alınacaktır.

I. Geçici Mühlete Karar Verilmeden Önce Doğan Borcun Konkordatoadaki Hukukî Durumu

Bir alacağın konkordatoya tâbi olup olmadığının tespiti son derece önemlidir. Zira konkordatoya tâbi alacaklar tam olarak ödenmeyip, tasdikten sonra konkordato projesinde yer alan şartlara göre ödenmektedir. Bu bağlamda, alacağın konkordatoya tâbi olması bakımından malvarlığına ilişkin olup olmadığı da önemlidir. Zira sadece malvarlığına ilişkin olan alacaklar, konkordatoya tâbi alacak olarak kabul edilmektedir¹¹. Manevi tazminat alacağı gibi parayla ilişkilendirilebilen bir talebi içermediği sürece, borçlunun şahısvarlığına ilişkin alacaklar ise, konkordatoya tâbi alacak kapsamına girmemektedir¹².

İcra ve İflâs Kanunu'nun 308/c maddesinin ikinci fıkrasına göre, bağlayıcı hâle gelen konkordato, konkordato talebinden önce veya komiserin izni olmaksızın mühlet içinde doğan bütün alacaklar için mecburidir. Buna göre konkordato talebinden önce doğan alacaklar konkordatoya tâbi olmaktadır. Bir alacağın konkordatoya tâbi olup olmayacağının belirlenmesinde ilk kriter, alacağın doğduğu tarihtir. Kanun'da konkordato talebinden önce doğan alacakların konkordatoya tâbi olduğu düzenlenmiştir. Görüldüğü üzere, alacağın doğumu bakımından konkordato talebinde bulunduğu an esas alınmaktadır. Ancak kanun koyucunun bilinçli olarak mı böyle bir tercih yaptığı hususunda tereddütler bulunmaktadır. Buna bağlı olarak doktrinde, alacağın doğum anına göre hangi alacakların konkordatoya tâbi tutulacağına ilişkin farklı görüşler ileri sürülmektedir. Bir görüşe göre, Kanun'da yer alan "*konkordato talebinden önce doğmuş*"

⁹ Gerekçe için bkz. <https://app.e-uyar.com/gerekce/index/af27f6ff-aa5d-4e13-9f2e-fecb46bca4c0>, e.t. 04.11.2019. Gerekçenin yerinde olmadığına ilişkin ayrıca bkz. Simil, Cemil. *Konkordato Mühletinin Borçlu Bakımından Sonuçları*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020, s. 109.

¹⁰ Hunkeler, Art. 293c, N. 6; Amonn/Walther, s. 530; Oehri, s. 155; Kuhn, Walter. *Der Nachlassvertrag nach schweizerischem und englischem Recht*, Dissertation, Zurich, 1948. s. 73; Vollmar, Art. 298, N. 1; Umbach-Spahn/Kesselbach/Bossart, Art. 298, N. 4; Hardmeier, Hans Ulrich. "Das Aktienrechtliche Moratorium und der gerichtliche Nachlassvertrag als Sanierungsinstrumente", *Festschrift für Hans Ulrich Walder zum 65. Geburtstag*, Schulthess Polygraphischer Verlag AG, Zürich, 1994, s. 508; Başözen, s. 110; Akyürek/Akyürek, s. 296; Aydemir, Efrail. *Konkordato ve Yeniden Yapılandırma*, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019, s. 63; Eroğlu, s. 208.

¹¹ Tunç Yücel, Müjgan. *Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020, s. 58. Malvarlığına ilişkin haklardan sadece şahsî haklara ilişkin talepler konkordato kapsamında değerlendirilmekte olup, aynı haklara ilişkin alacaklar konkordatoya tâbi değildir (Tunç Yücel, s. 58).

¹² Altay, Sümer/Eskiocak, Ali. *Konkordato ve Yeniden Yapılandırma Hukuku*, 5. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2019, s. 164; Tunç Yücel, s. 58.

ifadesinin ‘‘geçici mühlete karar verilmesinden önce doğmuş’’ şeklinde anlaşılması gerekir. O hâlde, geçici mühlete karar verilmeden önce doğan alacaklar, konkordato alacağı olarak nitelendirilmelidir¹³. Diğer görüşe göre ise¹⁴, geçici mühlet talebinden önce doğan alacaklar, konkordatoya tâbi olmaktadır.

Kanaatimizce konkordatoya tâbi alacakların tespiti bakımından, geçici mühlete karar verildiği tarihin esas alınması ve bu tarihten önce doğan alacakların konkordatoya tâbi olduğunun kabul edilmesi gerekir. Şayet burada konkordato talebinde bulunulduğu tarih esas alınır, talep ile geçici mühlete karar verilmesi arasında geçen zaman içinde doğan alacakların konkordatoya tâbi olmadığı kabul edilmesi gerekir. Bu durum borçlunun bu süre içinde alacaklıların zararına olacak şekilde yeni alacaklar ihdas etmesi tehlikesini beraberinde getirmektedir. Diğer taraftan, mühletin etkilerinin başlaması ve geçici komiser görevlendirilmesi bakımından geçici mühlete karar verilmesi anı esas alınmaktadır. O hâlde, konkordato talebi ile geçici mühlet kararı arasında bir boşluk olmaması ve borçlunun kötüniyetli girişimlerine engel olunması amacıyla, geçici mühlete karar verildiği tarih esas alınmalı ve bu tarihten önce doğan alacakların konkordatoya tâbi olduğu kabul edilmelidir.

Bir alacağın konkordatoya tâbi olup olmadığı noktasında, alacağın doğumu tarihi esas alındığından, alacağın muaccel olduğu ya da şarta bağlı alacaklarda şartın gerçekleştiği tarih önem taşımaz¹⁵. Ayrıca alacağın ilâma bağlı alacak olması ya da önceden kesinleşmiş bir takibin bulunması da zorunlu değildir¹⁶.

Sürekli borç ilişkilerinde alacağın ne zaman doğduğunun belirlenmesi de bu noktada büyük önem taşımaktadır. Sürekli borç ilişkisinin en tipik örneği olan kira sözleşmesinde, dönemlik bir edim olan kira alacağı kira sözleşmesi devam ettiği müddetçe her ay yeniden doğmaktadır¹⁷. Bu nedenle geçici mühlete karar verilmeden önce doğan kira alacakları konkordatoya tâbi olmaktadır¹⁸. Buna karşılık geçici mühlete karar verilmesinden sonra doğan kira alacakları ise,

¹³ Pekcanıtez, Hakan/Erdönmez, Güray. *7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato*, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2018, s. 154; Albayrak, Hakan. *İflâs Dışı Adi Konkordatoda Konkordato Mühletinin Sözleşmeler Bakımından Sonuçları*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2020, s. 186; Simil, s. 158; Börü, Levent. ‘‘Adi Konkordatoda Alacaklıların Alacaklarını Bildirmesi’’, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 10, S. 1, 2019, s. 181; Duran, Rukiye. *Konkordato Mühleti ve Alacaklılar Bakımından Sonuçları*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2020, s. 167. İsviçre doktrininde de bir alacağın konkordatoya tâbi olup olmadığının tespiti bakımından konkordato mühletine karar verildiği anın belirleyici olduğu kabul edilmektedir. Bkz. Lorandi, Franco. ‘‘Dauerschuldverhältnisse im Nachlassverfahren’’, *Aktuelle Juristische Praxis*, 10/2004, s. 1218).

¹⁴ Tunç Yücel, s. 61. Aynı yönde ayrıca bkz. Yeşilova, Öztek Konkordato Şerhi, m. 308c, No. 17.

¹⁵ Altay/Eskiocak, s. 360; Tunç Yücel, s. 61.

¹⁶ Tunç Yücel, s. 61.

¹⁷ Özkaya Ferendeci, Hamide Özden. *İflâs Hukukunda Takas*, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2013 s, 237; Albayrak, s. 189; Tunç Yücel, s. 98; Kale, Öztek-Konkordato Şerhi, m. 294, No. 28; Eroğlu, Orhan. *Uygulamada Konkordato*, 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021, s. 200.

¹⁸ Mabillard, Ramon. ‘‘Kündigung der Dauerschuldverhältnisse im ordentlichen Nachlassverfahren Prozessuale Kompensation des materiellrechtlichen Eingriffs gemäß Art. 297a VE-SchKG’’, *Blätter für Schuldbetreibung und Konkurs*, 74. Jahrgang, Heft 5, 2010, s. 201; Bauer, Thomas/Staehelin, Daniel. *Basler Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs, Ergänzungsband zur 2. Auflage*, Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel, 2017, Art. 310, ad N 19 ff.; Hunkeler, Art. 298, N. 8; Albayrak, s. 190; Simil, s. 160. Kira alacağının doğması ile muaccel olması aynı şey olmadığından, aynı kira dönemi için alacak doğmuş olsa dahi henüz muaccel hâle gelmeden önce konkordato talep edilmişse, kiraya verenin alacağı konkordatoya tâbi olur (Tunç Yücel, s. 98).

komiserin izin vermesi hâlinde konkordatoya tâbi olmaksızın tam olarak ödenir¹⁹. Şayet geçici komiser geçici mühlet içinde izin vermezse²⁰ söz konusu olacak konkordato projesine tâbi olur. Finansal kiralama sözleşmesinde, kira sözleşmesinden farklı olarak²¹, kiracının borcunun, sözleşme ile birlikte doğduğu, ödemelerin ise dönemsel olarak gerçekleştirildiği kabul edilmektedir²². Bu nedenle, konkordato talebinden önce imzalanan finansal kiralama sözleşmesi kapsamında ödenmesi gereken kira borcunun tamamı konkordatoya tâbidir²³.

II. Kanun'da Geçici Mühlete Karar Verilmeden Önce Doğan Borcun Ödenmesine Yönelik Bir Sınırlama Bulunmaması

Borçlu konkordato mühleti esnasında kural olarak tasarruf yetkisine sahip olsa da, bu yetkinin kullanılması bazı sınırlamalara tâbi tutulmaktadır. Borçlunun tasarruf yetkisine getirilen sınırlamalardan ilki, İcra ve İflâs Kanunu'ndan kaynaklanmaktadır. Kanun'un 297/nci maddesinin ikinci fıkrasına göre, geçici mühlete karar verilmesinden itibaren mahkemenin izni olmaksızın, rehin tesis etmesi, kefil olması, ivazsız tasarruflarda bulunması, taşınmazını, işletmenin faaliyetinin devamı için önem arz eden taşınırını²⁴ ve işletmenin devamlı tesisatını devretmesi ve takyit etmesi yasaktır. Görüldüğü üzere, Kanun'da borçlunun bazı işlemleri yapması yasaklanmaktadır. Ancak belirtmek gerekir ki bu yasaklama, mutlak değildir²⁵. Diğer bir ifade ile mahkemenin izin vermesi hâlinde söz konusu hukukî işlemlerin borçlu tarafından geçerli olarak yapılması mümkündür.

Borçlunun tasarruf yetkisine mahkeme kararı ile sınırlama getirilmesi de mümkündür. İcra ve İflâs Kanunu'nun 297/7'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca mahkeme, geçici mühlete karar verirken ya da konkordato mühleti esnasında bazı işlemlerin geçerli olarak ancak komiserin izni ile yapılmasına veya borçlunun yerine komiserin işletmenin faaliyetini devam ettirmesine karar verebilmektedir.

Kanun'da yer alan sınırlamalar dışında, mahkeme tarafından ayrıca borçlunun tasarruf yetkisine sınırlama getirilmediği hâllerde borçlu, malvarlığı üzerinde serbestçe tasarruf

¹⁹ Hunkeler, Art. 298, N. 8; Tunç Yücel, s. 67. Doktrinde komiserin sözleşmenin feshine yönelik talimat vermemesi ve kira bedelinin ödenmesine açıkça veya zımnen onay vermesi durumunda, mühlet içinde doğan kira alacaklarının konkordatoya tâbi olmadığı kabul edilmektedir (Simil, s. 163).

²⁰ Geçici mühlete karar verildikten sonra doğan alacak bakımından muvazaa iddiası bulunması veya söz konusu kira alacağının konkordatonun başarıya ulaşmasına engel teşkil etmesi hâlinde komiser izin vermekten kaçınabilir (Albayrak, s. 192).

²¹ Gündoğan Kırmızıtaş, Türkân. *6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu'na Göre Finansal Kiralama Sözleşmesi*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2017, s. 55.

²² Kuntalp, Erden. "Finansal Kiralama Sözleşme Tipinin Özellikleri ve Bu Özellikler Açısından FKK m. 25/1'in Değerlendirilmesi (Finansal Kiralama Konusu Malın Teminat İşlevi)", *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Prof. Dr. Kemal Oğuzman'a Armağan, S. 1, 2002, s. 265; Gündoğan Kırmızıtaş, s. 55; Tunç Yücel, s. 111; Albayrak, s. 194.

²³ Tunç Yücel, s. 112.

²⁴ 7327 sayılı İcra ve İflâs Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 19.06.2021 tarihinde resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmesi ile birlikte "işletmenin faaliyetinin devamı için önem arz eden taşınurların devredilmesi ve takyit edilmesi" için de mahkemeden izin alınması gerekir.

²⁵ Sarisözen, s. 411; Taşpınar, Sema. "Adi Konkordato Hakkında İcra ve İflâs Kanunu'nda Yapılan Değişiklikler", *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, Y. 2003, C. XXII, S. 2, s. 68; Uyar, Talih. "Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri", *İstanbul Barosu Dergisi*, C. 92, S. 4, Y. 2018, s. 70; Başözen, s. 113. Asliye ticaret mahkemesinin kanunen yasak olan işlemlerden bir kısmının ya da tamamının borçlu tarafından tek başına ya da komiserle birlikte yapılmasına izin vermesi mümkündür (Pekcanitez/Erdönmez, s. 85).

edebilmektedir. Geline bu noktada Kanun'da bir sınırlama öngörülmediği için, mahkemece bir sınırlama getirilmemişse, geçici mühlete karar verilmeden önce doğan bir borcun borçlu tarafından mühlet esnasında ödenemeyeceğinin kesin bir şekilde söylenmesi mümkün değildir.

III. İİK'nın 296'ncı Maddesinin Birinci Fıkrasının Konu Bakımından İncelenmesi

7327 sayılı İcra ve İflâs Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun²⁶ ile İcra ve İflâs Kanunu'nun 296'ncı maddesinin birinci fıkrasına yeni bir cümle eklenmiştir. Buna göre, *'Bu fıkra kapsamında geçici ve kesin mühlet süresince devam eden sözleşmeler nedeniyle borçlanılan edimler karşılıklı olarak ifa edilir'*. Söz konusu değişiklikle, konkordato mühleti esnasında devam eden sözleşmeler nedeniyle borçlanılan edimlerin ifasına izin verilmektedir. Böylece, borçlunun taraf olduğu ve işletmesinin faaliyetinin devamı için önem arz eden sözleşmelerin devam etmesi sağlanmaya çalışılmaktadır. Zira borçluya hammadde sağlamaya yönelik sözleşmelerin devamlılığı, aynı zamanda yeniden yapılandırma amacına hizmet ettiğinden konkordatonun başarıya ulaşmasına da katkıda bulunmaktadır.

Kanunda yer alan konkordato mühleti süresince devam eden sözleşmeler ifadesinden, işletmenin faaliyetinin devamı için önem arz eden sözleşmeler anlaşılmaktadır. Bu noktada, işletmenin faaliyetinin devamı için önem arz eden dönemsel edimli veya sürekli borç ilişkisinden doğan ve geçici mühlete karar verilmeden önceki döneme karşılık gelen borçların bu kapsamda ödenip ödenemeyeceği çalışmamız bakımından önem taşımaktadır. Bu nedenle, öncelikle işletmenin faaliyetinin devamı için önem arz eden sözleşme kavramına yer verilecek, daha sonra ise söz konusu düzenleme uyarınca mühletten önce doğan borçların ödenip ödenemeyeceği hususu değerlendirilmeye çalışılacaktır.

A. İşletmenin Faaliyetinin Devamı İçin Önem Arz Eden Sözleşmeler

7327 sayılı Kanun ile İcra ve İflâs Kanunu'nun 296'ncı maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle, borçlunun taraf olduğu ve işletmesinin faaliyetinin²⁷ devamı için önem arz eden sözleşmelerde devamlılığın esas olduğu vurgulanmıştır²⁸. Bu bağlamda, işletmenin faaliyetinin devamı için önem arz eden sözleşmelerin kapsamının belirlenmesi gerekir. Kanun'un 296'ncı maddesinin birinci fıkrasında hangi tür sözleşmelerin bu kapsama girdiğine ilişkin özel bir sınırlama getirilmemiştir. Bu nedenle, sözleşme kavramı geniş yorumlanmalı, borçlunun işletmesinin faaliyetlerine devam edebilmesi bakımından önem taşıyan her türlü sözleşme bu kapsamda değerlendirilmelidir²⁹. Buna göre sözleşmeler, ani edimli veya sürekli olabileceği gibi dönemsel edimli de olabilir³⁰. İİK'nın 296'ncı maddesinin birinci fıkrası sözleşmenin işletme faaliyetinin devamı için önem arz etmesi hâlinde uygulanmaktadır. O hâlde, borçlunun

²⁶ RG. T. 19.06.2021, S. 31516.

²⁷ İşletme faaliyetleri, ana faaliyet konusuna ilişkin hasılatı elde etmek için yapılan eylemler olup, tedarik, üretim ve satış bu kapsamda yer almaktadır (Şengür, Evren Dilek/Çiftçi, Havva Nur. "İşletmelerde Faaliyetlerin Sınıflandırılması ve Finansal Raporlama Üzerindeki Etkileri", *Mali Çözüm Dergisi*, S. 108, Y. 21, 2011, s. 39).

²⁸ Maddede yapılan değişiklik, İİK'nın 296'ncı maddesinin gerekçesinde belirtilen amacın Kanun maddesine eklenmesinden ibarettir (Koç, Evren/Konuralp, Cengiz Serhat/Candemir, Mehmet Ünsal. *7327 Sayılı Kanun İle 2004 Sayılı İcra ve İflâs Kanunu'nun Konkordatoya İlişkin Hükümlerinde Yapılan Değişikliklerin Değerlendirilmesi*, Sümer Kitabevi, İstanbul, 2021, s. 25).

²⁹ Kale, Öztekin-Konkordato Şerhi, m. 296, No. 4; Uyar, s. 67; Sarısözen, s. 388; Akil, s. 208; Albayrak, s. 277.

³⁰ Albayrak, s. 149.

işletmesiyle doğrudan ilgisi bulunmayan, borçlunun şahsını ilgilendiren sözleşmelerde bu hüküm uygulanmaz³¹.

Sözleşmeye konulamayacak kayıtlar bağlamında bir değerlendirme yaparken belirleyici kriter, sözleşmenin borçlunun işletmesinin faaliyetinin devamı için önem arz edip etmemesidir. Bu noktada hangi sözleşmelerin işletme faaliyetinin devamı için önem taşıdığı belirlenmesi gerekir. Madde gerekçesinden borçluya özellikle temel mal veya hizmet sağlayan sözleşmelerin bu kapsamda değerlendirildiği anlaşılmaktadır³². Doktrinde ise, hangi sözleşmelerin işletme faaliyetinin devamı için önem arz ettiğinin tespitinin güç olduğu³³ ve böyle bir ayırım yapılmasının anlamsız olduğundan bahisle, hükümde yer alan sözleşme kavramı geniş yorumlanmaktadır³⁴. Bu görüşe göre, borçlunun bir işletmesinin bulunması ve söz konusu sözleşmenin bu işletmenin faaliyetlerine ilişkin olması yeterlidir. Bu bakımdan bir işletmenin sadece ana faaliyet alanıyla sınırlı olarak yapmış olduğu değil, nakliye, temizlik, pazarlama gibi yan alanlarla da ilgili olarak yapılan her türlü sözleşme, işletme faaliyetinin devamı için önem arz eden sözleşmeler olarak değerlendirilmelidir. Zira bir sözleşmenin işletmeye ilişkin olması, bu sözleşmenin işletme faaliyetinin devamı için yapılmış olduğunu göstermektedir³⁵.

Bu noktada hükümde geçen işletme kavramının, sadece ticari işletmeyi mi yoksa aynı zamanda esnaf işletmesini de mi kapsadığı sorusu sorulabilir. Borçlunun konkordato talebinde bulunabilmesi için tacir olması gerekmez. Dolayısıyla İİK'nın 296'ncı maddesinin birinci fıkrasında belirtilen işletmenin ticari işletme³⁶ olma zorunluluğu da bulunmamaktadır. O hâlde doktrinde de haklı olarak belirtildiği üzere³⁷, ticari işletme ve esnaf işletmesi, İİK'nın 296'ncı maddesinin birinci fıkrasında geçen işletme kavramının kapsamında değerlendirilmelidir.

B. Mühlet Esnasında Devam Eden Sözleşmeler Nedeniyle Borçlanılan Edimlerin Karşılıklı İfası

İcra ve İflâs Kanunu'nun 296'ncı maddesinin birinci fıkrasında, geçici ve kesin mühlet süresince devam eden sözleşmeler nedeniyle borçlanılan edimlerin karşılıklı olarak ifa edileceği düzenlenmiştir. Söz konusu düzenleme uyarınca borçlanılan edimlerin karşılıklı olarak ifa edilebilmesi için, mühlet esnasında devam eden sözleşmenin işletmenin faaliyetinin devamı için önem arz eden bir sözleşme olması gerekir. Borçlanılan edimlerin karşılıklı olarak ödenmesi bakımından borçlunun taraf olduğu sözleşmenin niteliği ise önem taşımamaktadır. Zira Kanun'da sözleşmenin niteliğine ilişkin bir ayırım yapılmamıştır. Bununla birlikte, "*karşılıklı olarak ifa edilir*" ifadesi tam iki tarafa borç yükleyen bir sözleşmenin mevcut olmasını gerektirmektedir.

³¹ Albayrak, s. 281; Sarısözen, s. 392.

³² Gerekçe için bkz. <https://app.e-uyar.com/gerekce/index/088ed902-9b0f-4ace-90a2-8d99bdf3a660>, e.t. 04.03.2022.

³³ Doktrinde "*işletmesinin faaliyetinin devamı için önem arz eden sözleşmeler*" ibaresinin muğlak olduğu, bu nedenle bu ibarenin dar yorumlanmasının konkordato taleplerini sınırlandıracağı, geniş yorumlanmasının ise maddi hukuka müdahale alanının genişlemesine neden olabileceği ifade edilmektedir (Namlı, Mert. "Türk ve İsviçre Hukuku'nda Gerçekleştirilen Reformların Konkordato Hukuku Bakımından Getirdiği Değişiklikler", *Yargıtay Dergisi*, C. 44, S.4, Ekim 2018, s. 1529).

³⁴ Albayrak, s. 285.

³⁵ Albayrak, s. 285.

³⁶ "*Ticari işletme, esnaf işletmesi için öngörülen sınırı aşan düzeyde gelir sağlamayı hedef tutan faaliyetlerin devamlı ve bağımsız bir şekilde yürütüldüğü işletmedir.*" (TTK m. 11/I).

³⁷ Albayrak, s. 287; Akil, s. 205.

Borçlanılan edimlerin karşılıklı olarak ifa edilmesi, borçlunun taraf olduğu ve işletmesinin faaliyetinin devamı için önem arz eden sözleşmeler bakımından geçerlidir. Bu nedenle, sözleşmenin niteliği işletmenin faaliyet alanına göre ayrı ayrı değerlendirilmelidir.

Kanun'un 296'ncı maddesinin birinci fıkrasının son cümlesinden konkordato mühleti esnasında devam eden sözleşmelerden doğan edimlerin karşılıklı olarak ifa edileceği anlaşılmaktadır. Bu noktada söz konusu hükmün, işletmenin faaliyetinin devamı için önem arz eden sözleşmeden kaynaklanan ve mühletten önce doğan bir borcun ödenmesi için de geçerli olup olmadığının tespiti çalışmamız bakımından önem taşımaktadır. Doktrinde bir görüşe göre³⁸, konkordato mühleti esnasında devam eden sözleşmeler bağlamında borcun konkordato talebinden önce doğup doğmadığı önem taşımaz. Alacağın konkordato projesine dâhil edilmeksizin tam olarak ödenmesi gerekir. Kanaatimizce, taraflar arasında yapılan sözleşmelerde bağlılık ilişkisi varsa, mühletten önce doğan alacakların ödenebilmesi gerekir. Diğer bir ifade ile alacaklı, borçluya geçici mühletten önce hammadde temin etmekte ise ve aralarındaki hukukî ilişki mühlet esnasında da devam ediyorsa, geçici mühlete karar verilmeden önce doğan alacağın ödenmesine imkân verilmelidir. Zira borçlanılan edimlerin karşılıklı olarak ifa edileceği düzenlemesine yer verilmesi borçluya hammadde tedariki sağlama amacına hizmet etmektedir. Borçlunun, alacaklıya ödeme yapmaması hâlinde karşı taraf, sözleşme ilişkilerini devam ettirmek istememekte ve hammadde temin etmemektedir. Bu durum ise, kanun koyucunun söz konusu düzenleme ile ulaşmak istediği amacın gerçekleşmesine engel olmaktadır.

IV. Geçici Mühletten Önce Doğan Borcun Borçlu Tarafından Mühlet Esnasında Ödenmesinin Mümkün Olup Olmadığının Değerlendirilmesi

A. Ödemenin Mümkün Olup Olmadığı ve Geçerliliği Bakımından

İcra ve İflâs Kanunu'nda, konkordato talebinden önce veya komiserin izni olmaksızın mühlet içinde doğan bütün alacakların konkordatoya tâbi olduğu düzenlenmiştir (İİK m. 308/c-II). Buna karşılık, geçici mühlete karar verilmeden önce doğan bir borcun tamamının veya bir kısmının borçlu tarafından mühlet esnasında ödenmesinin mümkün olup olmadığı³⁹ hususunda Kanun'da açık bir hüküm bulunmamaktadır. Doktrinde ise bu konuya ilişkin farklı görüşler ileri sürülmektedir.

Bir görüşe göre⁴⁰, böyle bir durum alacaklılar arasındaki eşitliğin bozulmasına neden olacağı için, borçlunun mühletten önce doğan bir borcu mühlet içerisinde tam olarak ödemesi mümkün değildir. Mühletten önceki borçların ödenmemesi zorunluluğu, konkordatonun temel

³⁸ Koç/Konuralp/Candemir, s. 27.

³⁹ Belirtmek gerekir ki, burada tartışılan husus, geçici mühlete karar verilmeden önce doğup konkordatoya tâbi olan borçların mühlet esnasında ödenip ödenemeyeceğidir. Yoksa konkordatoya tâbi olmayıp borçluya karşı takip yapmasına izin verilen alacakların mühlet esnasında ödenmesine bir engel bulunmamaktadır. Bu konuda bkz. Üstündağ, s. 239.

⁴⁰ Altay/Eskiocak, s. 177-178; Tunç Yücel, s. 9-13. Aynı yönde ayrıca bkz. Budak, Ali Cem/Yağcı, Mustafa Okan. "Konkordato ve Finansal Yeniden Yapılandırma", *Bankacılar Dergisi*, S. 112, 2020, s. 28. Arar'a göre, mühletten önce doğan borçların tamamının mühlet esnasında ödenmesi mümkün olmamakla birlikte, borçlunun aktif ve pasifine önemli sayılamayacak derecede etki eden işlemlerden doğan borçların ödenmesine izin verilmelidir (Arar, Kemal. *İcra ve İflâs Hükümleri*, C.2, İflâs, Ankara, 1945, s. 272). Tunç Yücel, mühletten önce doğan borçların ödenmesinin konkordatonun doğası gereği mümkün olmadığını kabul etmekle birlikte, hammadde temini için zorunlu olması hâlinde, alacaklılar arasındaki eşitlik ilkesine istisna getirilebileceğini ve söz konusu borçların ödenebileceğini ifade etmektedir (Tunç Yücel, s. 18).

yapısına ilişkin olduğundan, kanun koyucu tarafından ayrıca ve açıkça bir yasaklama getirilmemiştir. Diğer taraftan, borçlunun söz konusu borçları ödemesi bazı alacaklıları diğer alacaklılara nazaran ayrıcalıklı bir konuma yükselteceğinden, dürüstlük kuralına ve alacaklılar arasındaki eşitlik ilkesine aykırılık teşkil eder. Ayrıca alacaklıların kural olarak mühlet esnasında borçluya karşı takip yapmalarının yasak olması, borçlunun mühletten önce doğan borçları serbestçe ödeyememesini gerektirir⁴¹.

Diğer bir görüşe göre⁴², yasak tasarruflar arasında yer almadığından, konkordato mühletine karar verilmeden önce doğan borçların ödenmesi mümkündür ve yapılan ödemeler geçerlidir. Bu bağlamda mühletten önce doğan borçların mühlet esnasında hiçbir şekilde ödenemeyeceğini söylemek mümkün değildir. Özellikle borçluya hammadde, ara madde ya da hizmet sağlayan alacaklılara konkordato mühletinden önce doğan borçların ödenmesine izin verilmesi, yeni konkordato hukukunun mantığına uygundur. Zira konkordatonun amaçlarından biri, borçlunun malî durumunun iyileştirilmesini sağlamak olduğuna göre, borçlunun ticari faaliyetlerini sürdürebilmesi için, mal ve hizmet alımı gerçekleştirilen alacaklılara ödeme yapılması kaçınılmazdır. Aksi hâlde şirketler, konkordato talebinde bulunmuş bir borçluya ticari ilişkiye girme konusunda çekimser kalmaktadır. Bu durum ise konkordatonun başarıya ulaşmasına engel olmaktadır. Kanunda açık bir düzenleme yapılmasına gerek olmaksızın borçluya mal tedarik eden alacaklılara, konkordato komiserinin onayı⁴³ alınarak eski borçlar için ödeme yapılması mümkün olmalıdır⁴⁴.

İsviçre doktrininde de mühletten önce doğan borcun borçlu tarafından ödenip ödenemeyeceği hususu tartışmalıdır. Bir görüşe göre, konkordato mühleti esnasında ticari faaliyetlerin sürdürülmesinden dolayı yeni borçlara girilmesi ve bunların ödenmesi mümkün olmasına rağmen, konkordato mühletinden önce doğan borçların ödenemeyeceği kabul edilmektedir⁴⁵. Diğer bir görüşe göre ise⁴⁶, konkordato mühletinden önce doğan borçların konkordato komiserinin onayı ile ödenmesi mümkündür.

Yargıtay'a göre ise, Kanun'da bir yasaklama bulunmadığı için borçlunun geçici mühlete karar verilmeden önce doğan bir borcu ödemesi mümkündür ve yapılan ödeme geçerlidir. Ancak konkordato komiseri söz konusu borçların ödenmesini yasaklayabilir. Yargıtay'ın konuya ilişkin

⁴¹ Tunç Yücel, s. 11.

⁴² Kale, Öztekin-Konkordato Şerhi, m. 294, No. 7. Aynı yönde ayrıca bkz. Atalay, Oğuz. "Konkordato Reformu Hakkında Değerlendirmeler", 7101 sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler (Editör: Muhammet Özkes), On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2018, s. 127; Tanrıver, Süha. Konkordato Komiseri, Yetkin Yayınları, Ankara, 1993, s. 75; Tanrıver, Süha. "Konkordato Mühletinin Kaldırılması", *Yargıtay Dergisi*, Ekim S. 4, 1995, s. 493; Postacıoğlu, İlhan E. *Konkordato*, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1965, s. 65; Gürdoğan, Burhan. *İflâs Hukuku Dersleri*, Ajans-Türk Matbaası, Ankara, 1966, s. 175, dn. 493; Kuru, Baki. *İcra ve İflâs Hukuku, C. IV*, İstanbul, 1997, s. 3660; Yeşilova, Öztekin-Konkordato Şerhi, m. 297, No. 33; Simil, s. 222; Sarısözen, s. 420.

⁴³ Mevcut düzenleme uyarınca konkordato komiserinin mühletten önce doğan borçların ödenmesine izin verme yetkisi bulunmadığına ilişkin bkz. Albayrak, s. 203.

⁴⁴ Atalay, s. 127.

⁴⁵ Büchi, J. Alfred. *Grundzüge des schweizerischen Schuldbetreibungsrechts, I. Band*, Schulthess Polygraphischer Verlag, Zürich, 1975, s. 95.

⁴⁶ Oehri, s. 118; Staehelin, Daniel. "Dauerschuldverhältnisse in der Insolvenz", in: Sprecher Thomas/Umbach-Spahn, Brigitte/Vock, Dominik (Hrsg), *Sanierung und Insolvenz von Unternehmen V: Das neue Schweizer Sanierungsrecht*, Schulthess Juristische Medien AG, Zürich, 2014, s. 114.

vermiş olduğu eski tarihli bir karar şu şekildedir⁴⁷: ‘‘İİK’nun 290. maddesinde açıklandığı gibi, borçlu mühletin ilânından itibaren konkordato projesine dâhil alacak, mal ve sâir haklar üzerinde tasarrufta bulunamaz. Menkul mallarını rehnedemez, gayri menkûllerini satamaz, ipotek edemez, kefil olamaz ve ivazsız tasarrufta bulunamaz veya bunlar dışında komiserin yasakladığı hususları yapamaz. Maddedeki yasak muameleler arasında, konkordato mehli verilmesinden önce tahakkuk etmiş borçların ödenmemesi keyfiyeti yoktur. Bu nedenle, eski borçların ödenmesi geçerlidir. Ancak, komiser bunu yasaklayabilir...’’.

İcra ve İflâs Kanunu’nun 297’nci maddesinin ikinci fıkrasında borçlunun tasarruf yetkisinin yasal sınırları belirlenmiş ve hükümde sayılan işlemlerin geçerli olarak yapılabilmesi için mahkemenin izni aranmıştır. Aynı maddenin birinci fıkrasında ise borçlunun malvarlığı üzerindeki tasarruf yetkisine mahkeme tarafından sınırlama getirilebileceğine işaret edilmektedir. Bu sınırlamalar dışında borçlu konkordato mühleti esnasında malvarlığı üzerinde serbestçe tasarruf edebilmekte ve ticari faaliyetlerini sürdürebilmektedir. O hâlde kanaatimizce Kanun’da sayılan yasaklı işlemler arasında yer almadığına göre, borçlunun mühletten önce doğan borçları mühlet esnasında ödemesi mümkün olup, yapılan ödemeler hukuken geçerlidir. Aynı durum komiserin ödemeyi yasaklamasına rağmen yapılan ödemeler bakımından da geçerlidir. Zira komiserin talimatlarına aykırı şekilde yapılan işlemler de geçerlidir. Şayet kanun koyucu geçici mühletten önce doğan borçların ödenmesini yasaklamak istese idi diğer tasarruf sınırlamalarında olduğu gibi açıkça düzenleme yapabilirdi.

B. Konkordato Komiserinin Ödemeyi Yasaklayıp Yasaklayamayacağı Bakımından

Kanun’da geçici mühlete karar verilmeden önce doğan borcun borçlu tarafından mühlet esnasında ödenmesini yasaklayan bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu noktada, konkordato komiserinin söz konusu borçların ödenmesini yasaklamasının mümkün olup olmadığına değinilmelidir. Borçlu konkordato mühleti esnasında konkordato komiserinin nezareti altında işlerine devam edebilmektedir. Konkordato komiseri nezaret görevi kapsamında, borçluya, malvarlığının korunması ve işletme faaliyetinin yürütülmesi ile ilgili olarak talimat verme yetkisine sahiptir⁴⁸. Konkordato komiserinin, konkordato mühleti esnasında borçlunun işlerini denetleme yetkisinin bir sonucu olarak, borçlunun tasarruf yetkisine birtakım sınırlandırmalar getirmesi de mümkündür⁴⁹. Bu bağlamda konkordato komiseri, belirli bir miktarın üstündeki

⁴⁷ Karar için bkz. Yrg. 12. HD. T. 10.02.1983, E. 1982/10613, K. 1983/921 (Altay/Eskiocak, s. 178).

⁴⁸ Kren Kostkiewicz, Art. 295, N. 6; Hunkeler, Art. 298, N. 6; Umbach-Spahn, Brigitte/Kesselbach, Stephan. *Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs SchKG*, 4. Auflage, (Hrsg: Kren Kostkiewicz, Jolanta/Vock, Dominik), Zürich, Schulthess Juristische Medien, 2017, Art. 295, N. 2, Coradi, s. 26; Blumenstein, s. 905; Hunziker/Pellascio, s. 319; Fritzsche, Hans/Walder-Bohner, Hans Ulrich. *Schuldbetreibung und Konkurs nach schweizerischem Recht, Band II*, Dritte Auflage, Schulthess Polygraphischer Verlag, Zürich, 1993, s. 589; Lorandi, Franco. *Schuldbetreibung und Konkurs (SchKG)*, 2. Auflage, Dike Verlag AG, Zürich, 2014, s. 123; Amonn/Walther, s. 526; Vollmar, Art. 293, N. 32; Hildebrandt, Theodor/Glarner, Hans. *Leitfaden zum Gebrauch für Sachwalter in gerichtlichen Nachlass-Vertragsverfahren*, Schulthess Verlag, Zürich, 1950, s. 14; Gmünder, Hubert. *Der Betriebsverkauf in den Insolvenzverfahren Konkurs und Nachlassverfahren des SchKG, Konkursaufschub des OR sowie Chapter 11 des US Bankruptcy Code*, Schriften zum Schweizerischen Zivilprozessrecht Band/Nr. 29, Dike Verlag AG, 2018, s. 245; Tanrıver, Komiser, s. 192; Akil, s. 227; Simil, s. 106; Ulukapı, s. 121; Akyürek/Akyürek, s. 261. Konkordato komiserinin denetim görevinin, borçlunun konkordato komiserine düzenli olarak rapor verme görevi olarak anlaşılması gerektiği yönünde bkz. Oehri, s. 177.

⁴⁹ Kuru, Baki. *İflâs ve Konkordato Hukuku*, 2. Baskı, Evrim Basım- Yayım- Dağıtım, İstanbul, 1988, s. 435; Berkin, Necmeddin M. *İflâs Hukuku*, 4. Baskı, Fakülteler Matbaası, 1972, s. 541; Berkin, Necmeddin M. *İflâs Hukukunda Konkordato*, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul, 1949, s. 48; Altay/Eskiocak, s. 176; Favre, s. 364;

işlemlerin yapılmasını kendisinin iznine tâbi tutabilir⁵⁰ veya borçlunun bazı işlemleri yapmasını yasaklayabilir⁵¹. O hâlde konkordato komiserinin, geçici mühlete karar verilmeden önce doğan borçların ödenmesini yasaklaması mümkündür⁵². Ancak konkordato komiserinin talimat vermek suretiyle, borçlunun bazı işlemleri yapmasını yasaklaması hâlinde, yasağa rağmen yapılan işlem borçlu ve işlemin diğer tarafı arasında geçerliliğini korur⁵³. Bu nedenle konkordato komiseri yasak getirirse dahi borçlunun geçici mühletten önce doğan borçları ödemesi hâlinde yapılan ödeme geçerlidir.

C. Alacaklılar Arasındaki Eşitlik İlkesinin İhlâli Bakımından

Konkordatoda alacaklılar arasındaki eşitliğin gözetilmesi büyük önem taşımaktadır. Nitekim kanun koyucu alacaklılar arasındaki eşitliğin sağlanması için bazı hükümler ihdas etmiştir. Bu bağlamda, konkordatoya tâbi alacaklar için mühlet esnasında borçluya karşı takip yapılması yasaklanarak alacaklılar arasındaki eşitliğin sağlanması amaçlanmaktadır⁵⁴. Yine İcra ve İflâs Kanunu'nun 308/d maddesinde, "*borçlu tarafından alacaklılardan birine konkordato projesinde öngörülenden fazla olarak yapılan vaatler hükümsüzdür*" düzenlemesine yer verilmesi, konkordatoda alacaklılar arasındaki eşitlik ilkesinin gözetildiğinin diğer bir göstergesidir.

Geçici mühlete karar verilmeden önce doğan borçların borçlu tarafından mühlet esnasında ödenmesi, alacaklılar arasındaki eşitlik ilkesi bakımından değerlendirilmelidir. Doktrinde, geçici mühlete karar verilmeden önce doğan borçların ödenmesinin alacaklılar arasındaki eşitlik ilkesini

Hunziker/Pellascio, s. 325; Oehri, s. 136; Vollmar, Art. 298, N. 5; Umbach-Spahn/Kesselbach, Art. 295, N. 22; Akyürek/Akyürek, s. 261; Ulukapı, s. 121; Sarısözen, s. 410. Konkordato komiserinin bazı işlemlerin yapılmasını kendi iznine tabi tutması veya yasaklamasına yönelik sınırlandırmaların teknik anlamda bir tasarruf yetkisi sınırlandırması olmadı yönünde bkz. Yardım, M. Ertan. "İİK M. 292 Çerçevesinde Konkordato Mühletinin Kaldırılması Prosedürü", *Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku Dergisi*, C. 16, S. 45, 2020/1, s. 100.

⁵⁰ Hunkeler, Art. 298, N. 6; Amonn/Walther, s. 533; Vollmar, Art. 298, N. 5; Lorandi, Franco. "Genehmigungsbedürftige Geschäfte während der Nachlassstundung (Art. 298 Abs. 2 SchKG)", *Schweizerische Zeitschrift für Zivilprozess- und Zwangsvollstreckungsrecht*, 2004/1, s. 74; Hildebrandt/Glarner, s. 16; Simil, s. 132; Albayrak, s. 135; Sarısözen, s. 410.

⁵¹ Favre, s. 364; Amonn/Walther, s. 533; Oehri, s. 136; Umbach-Spahn/Kesselbach, Art. 295, N. 22; Lorandi, *Geschäfte*, s. 74; Gmünder, s. 245; Kuru, Konkordato, s. 435; Altay/Eskiocak, s. 176; Ulukapı, s. 116; Simil, s. 132; Sarısözen, s. 410; Akyürek/Akyürek, s. 261; Kaplan, İbrahim. *Yeni Türk Konkordato Hukuku*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2019, s. 41. Buna karşılık doktrinde aksi yönde bir görüşe göre, Kanun'da yasak olduğu sayılan işlemler dışında, mahkeme tarafından ayrıca bir sınırlama getirilmemişse, konkordato komiseri borçlunun tasarruf yetkisini sınırlayacak şekilde bazı işlemlerin yapılmasını yasaklayamaz (Pekcanitez/Erdönmez, s. 86).

⁵² Tanrıver, Komiser, s. 75; Tanrıver, Mühlet, s. 494; Postacıoğlu, s. 65; Gürdoğan, s. 175, dn. 493; Kuru, İflâs, s. 3660; Kuru, Konkordato, s. 435; Yeşilova, Öztekin-Konkordato Şerhi, m. 297, No. 33.

⁵³ Umbach-Spahn/Kesselbach/Bossart, Art. 298, N. 25; Lorandi, *Geschäfte*, s. 74; Jaeger, Carl/Daeniker, Marta. *Schuldbetreibungs- und Konkurs- Praxis, Der Jahre 1911-1945*, Orell Füssli Verlag, Zürich, 1947, s. 516; Favre, s. 364; Fritzsche/Walder-Bohner, s. 649; Hunziker/Pellascio, s. 325; Amonn/Walther, s. 533; Lorandi, SchKG, s. 123; Vollmar, Art. 298, N. 5; Oehri, s. 136; Coradi, s. 29; Altay/Eskiocak, s. 177; Kuru, Konkordato, s. 435; Üstündağ, Saim. *İflâs Hukuku*, 8. Baskı, İstanbul, 2009, s. 240; Kuru, İflâs, s. 3660; Tanrıver, Komiser, s. 195; Postacıoğlu, s. 65; Pekcanitez/Erdönmez, s. 77; Berkin, İflâs, s. 541; Berkin, Konkordato, s. 48; Arar, s. 272; Simil, s. 132; Kaplan, s. 41; Yeşilova, Öztekin-Konkordato Şerhi, m. 297, No. 34; Ulukapı, s. 122. Hunkeler'e göre, borçlunun, konkordato komiserinin talimatlarına aykırı şekilde malvarlığı üzerinde gerçekleştirdiği işlemler, medeni hukuk bakımından geçerli olmakla birlikte alacaklılara karşı ileri sürülemez (Hunkeler, Art. 298, N. 4).

⁵⁴ Takip yasağının alacaklılar arasındaki eşitliğin sağlanmasına hizmet ettiğine ilişkin bkz. Heijmen, s. 90; Coradi, s. 23; Berkin, Konkordato, s. 66; Kale, Öztekin-Konkordato Şerhi, m. 294, No. 1; Altay/Eskiocak, s. 154; Tanrıver, Komiser, s. 63; Albayrak, s. 212; Tunç Yücel, s. 2, 127.

ihlâl edeceği ileri sürülmektedir⁵⁵. Ancak belirtmek gerekir ki yapılan ödemeler, her durumda alacaklılar arasındaki eşitliğin ihlâl edildiğini göstermez. Bu hususta bir değerlendirme yaparken konkordatonun amacının da dikkate alınması gerekir. Konkordatonun, borçların ödenmesinin yanı sıra yeniden yapılandırmayı sağlama amacı da bulunmaktadır. Bu bağlamda mühletten önce doğan bir borcun ödenmesi her zaman bir kötüniyet göstergesi olmayıp, aksine yeniden yapılandırmanın sağlanması bakımından zorunluluk teşkil edebilir. Borçlunun ticari faaliyetlerini sürdürerek malî durumunu iyileştirebilmesi için hammaddeye ihtiyaç duyması muhtemeldir. Hammaddenin sağlanabilmesi ise çoğu durumda önceden doğan borçların ödenmesine bağlıdır. Önceden doğan borçların ödenmemesi hâlinde ise üçüncü kişilerin borçluyla hukukî ilişkiye girmesi veya borçluya hammadde temin etmesi genellikle mümkün olmamaktadır. Nitekim üçüncü kişileri konkordato talebinde bulunan borçlu ile hukukî ilişkiye girmeye zorlayan yasal düzenlemeler mevcut değildir. Geline bu noktada, mühletten önce doğan bir borcun ödenmesi her ne kadar alacaklılar arasındaki eşitliğin bozulmasına neden olabilecek nitelikte ise de yeniden yapılandırmanın sağlanması bakımından buna imkân tanınması gerekir. Ayrıca yeniden yapılandırmanın gerçekleşmesi hâlinde borçların tam ödenmesi de mümkün olacağından bu durum alacaklıların menfaatine hizmet etmektedir.

D. Borçluya Yaptırım Uygulanması Bakımından

Borçlunun geçici mühletten önce doğan borçları ödemesi hâlinde yapılan ödemenin geçerliliğinin yanı sıra ödeme nedeniyle borçlunun yaptırıma tâbi tutulup tutulamayacağı belirlenmesi de önem taşımaktadır. Doktrinde, bu hususa ilişkin olarak, konkordato komiserinin söz konusu borçların ödenmesine yönelik yasaklama getirip getirmediğine göre farklı görüşler ileri sürülmektedir. Bir görüşe göre⁵⁶, konkordato komiserinin geçici mühletle karar verilmeden önce doğan borçların ödenmesini yasaklaması ve borçlunun yasağa rağmen ödeme yapması hâlinde, konkordato mühletinin kaldırılmasına karar verilmelidir. Diğer görüşe göre ise⁵⁷, konkordato komiseri söz konusu borçların ödenmesini yasaklamasa dahi, konkordato mühletinin kaldırılması yoluna gidilmesi mümkündür.

Konkordato komiseri, talimat verme yetkisi çerçevesinde mühletten önce doğan borçların ödenmesini yasaklayabilir. Ancak bu yasaklama işlemin geçerliliğine etkili olmayıp konkordato mühletinin kaldırılması bakımından önem taşımaktadır. Konkordato komiserinin talimatlarına uyulmaması, konkordato mühletinin kaldırılmasını gerektiren nedenlerden biridir. Nitekim İcra ve İflâs Kanunu'nun 292'nci maddesinin birinci fıkrasının c bendine göre, borçlunun komiserin talimatlarına uymaması hâlinde mahkeme, konkordato mühletini kaldırarak konkordato talebinin reddine ve borçlunun iflâsına re'sen karar verir. Yine Kanun'un 297'nci maddesinin üçüncü fıkrasında borçlunun komiserin ihtarlarına aykırı davranması hâlinde, mahkemenin, borçlunun malları üzerindeki tasarruf yetkisini kaldırabileceği veya 292'nci madde çerçevesinde karar vereceği ifadesine yer verilmektedir. Görüldüğü üzere, borçlunun konkordato komiserinin talimatlarına aykırı davranması hâlinde, uygulanacak yaptırım, iki ayrı hükümde düzenlenmiştir.

⁵⁵ Altay/Eskiocak, s. 177; Tanrıver, Komiser, s. 75; Tunç Yücel, s. 9, 11; Simil, s. 223.

⁵⁶ Altay/Eskiocak, s. Postacıoğlu, s. 65; Tanrıver, Mühlet, s. 494; Tanrıver, Komiser, s. 75; Gürdoğan, s. 175, dn. 493; Kuru, Konkordato, s. 435; Kuru, İflâs, s. 3660.

⁵⁷ Simil, s. 223; Altay/Eskiocak, s. 178.

Ancak İİK m. 292/I-c hükmü emredici nitelikte iken⁵⁸, İİK m. 297/III hükmü hâkime takdir yetkisi vermektedir.

Kanaatimizce bu noktada İİK m. 297/III hükmü esas alınarak hareket edilmelidir. Zira İİK m. 292/I-c hükmünün doğrudan uygulanması, 297/III'üncü maddesinin göz ardı edilmesine neden olur. Buna karşılık İİK m. 297/III hükmü, m. 292/I-c hükmünün uygulanmasını engellemekte, aksine bu konuda, mahkemeye bir alternatif sunmaktadır. Bu nedenle, mahkemeye takdir hakkı veren İİK m. 297/III hükmünün uygulanması daha yerinde bir tercih olmaktadır⁵⁹. O hâlde borçlunun komiserin talimatlarına uymayarak mühletten önce doğan borcu ödemesi, iflâsa tâbi olan borçlu hakkında iflâsın açılmasına karar verilebilecek durumlardan biri olmakla birlikte, herhâlde borçlunun iflâsına karar verilmesini gerektirmez. Zira işaret ettiğimiz üzere mahkeme, böyle bir durumda borçlunun malvarlığı üzerindeki tasarruf yetkisini kaldırabileceği gibi, 292'nci madde çerçevesinde geçici mühleti kaldırarak konkordato talebinin reddine ve borçlunun iflâsına da karar verebilir. Bu bakımdan doktrinde de haklı olarak belirtildiği gibi⁶⁰ böyle bir durumda borçlunun iflâsına karar verilmesi gibi ağır bir yaptırım yerine, ölçülülük ilkesine uygun şekilde, borçlunun malları üzerindeki tasarruf yetkisinin kaldırılması şeklinde bir karar verilmesi daha yerinde olur. Zira her ne kadar borçlunun talimatlara uymamasının yaptırımı olarak iflâsın açılmasına ve konkordato talebinin reddine karar verilmesinin uygun olabileceği düşüncesi akla gelse dahi, alacaklıların da bu durumdan büyük ölçüde etkileneceği ve menfaat dengesinin sağlanması gerektiği de göz ardı edilmemelidir.

Konkordato komiserinin yasaklama getirmediği durumlarda, söz konusu borçların ödenmesinin konkordato mühletinin kaldırılmasına ve iflâsın açılmasına neden olup olmayacağı ise, borçlunun alacaklıları zarara uğratma amacıyla hareket edip etmediğine göre belirlenmelidir. Zira borçlunun alacaklıları zarara uğratma amacıyla hareket ettiğinin anlaşılması konkordato mühletinin kaldırılmasına ve iflâsa tâbi borçlu hakkında iflâsın açılmasına neden olmaktadır (İİK m. 292/I-c). Belirtmek gerekir ki, borçlunun geçici mühletten önce doğan bir borcu ödemesi, her durumda diğer alacaklıları zarara uğratmak amacıyla hareket ettiğini göstermez⁶¹. Zira borçlunun, hammadde ve hizmet temini amacıyla ödeme yapmış olması ihtimâl dâhilindedir. Ticari faaliyetlerin sürdürülebilmesi ve yeniden yapılandırmanın sağlanabilmesi için gerekli malzemelerin elde edilmesi amacıyla önceki borçlara karşılık ödeme yapılması, borçlunun kötüniyetli olduğunu veya alacaklılara zarara uğratma amacıyla hareket ettiğini göstermez. Böyle bir durumda, konkordato mühletinin kaldırılarak konkordato talebinin reddine ve iflâsa tâbi olan borçlu hakkında iflâsın açılmasına karar verilmesi mümkün olmamalıdır.

⁵⁸ Tunç Yücel, s. 15.

⁵⁹ Aynı yönde bkz. Tunç Yücel, s. 16; Yardım, s. 108.

⁶⁰ Umbach-Spahn/Kesselbach, Art. 296b, N. 11; Bauer/Staehelin, Art. 296b, N. 7; Hunziker/Pellascio, s. 319; Budak/Tunç Yücel, Öztekin-Konkordato Şerhi, m. 292, No. 8; Yardım, s. 108; Sarısözen, s. 293.

⁶¹ Borçlunun mühletten önce doğan borçları ödemesinin alacaklılara zarar verme kastını gösterdiğine ilişkin karşı yönde bkz. Tunç Yücel, s. 17.

SONUÇ

Geçici mühlete karar verilmesi ile birlikte borçlunun malvarlığı üzerindeki tasarruf yetkisi tamamen ortadan kalkmasa da bazı sınırlamalara tâbi tutulmaktadır. Bu bağlamda İcra ve İflâs Kanunu'nun 297'nci maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen işlemlerin borçlu tarafından yapılması mahkemenin izin vermesine bağlıdır. Aynı maddenin birinci fıkrasında ise, borçlunun tasarruf yetkisine mahkeme tarafından sınırlama getirilebileceği düzenlenmiştir. Buna göre mahkeme, mühlete karar verirken veya mühlet esnasında bazı işlemlerin geçerli olarak yapılmasını komiserinin iznine tâbi tutabileceği gibi borçlunun yerine komiserin işletme faaliyetinin devam ettirmesine de karar verebilmektedir. Borçlunun konkordato mühleti esnasında malvarlığı üzerindeki tasarruf yetkisinin sınırları Kanun'la belirlenmiş, bu sınırların dışında ise borçluya serbestçe işlem yapma imkânı tanınmıştır. Kanun'da öngörülen sınırlamalar arasında, geçici mühlete karar verilmeden önce doğan borçların mühlet esnasında borçlu tarafından ödenmesi yasağı bulunmamaktadır. Bu noktada söz konusu borçların borçlu tarafından ödenmesinin mümkün olup olmadığı tartışmaya açıktır. Alacaklılar arasındaki eşitlik ilkesinin ihlâl edileceği ve konkordato prosedürünün doğasına aykırı olduğu gerekçesiyle mühletten önce doğan borçların ödenmesinin mümkün olmadığı ifade edilmektedir. Ancak belirtmek gerekir ki, borçlunun ticari faaliyetlerini devam ettirebilmesi ve yeniden yapılandırmanın sağlanabilmesi için gerekli olan hammaddeye, genellikle geçici mühletten önce doğan borçlar ödenmeden ulaştırılması mümkün olmamaktadır. Bu nedenle, konunun konkordatonun amacı ve yeniden yapılandırmanın sağlanması bakımından da değerlendirilmesi gerekir. Mühletten önceki borçların ödenmesine imkân verilerek borçlunun ticari faaliyetlerini devam ettirmesinin sağlanması alacaklıların menfaatine de hizmet edebilmektedir. Nitekim borçlunun malî durumunun iyileşmesi hâlinde alacaklılara tam olarak ödeme yapılmaktadır.

Kanun'da açıkça yasaklı işlemler arasında yer almaması da mühletten önce doğan borçların borçlu tarafından mühlet esnasında ödenebileceğinin bir göstergesidir. Şayet kanun koyucu ödeme yapılmasını yasaklamak istese idi, diğer hukukî işlemlerde olduğu gibi açıkça düzenleme yapabilirdi. Geline bu noktada mühletten önce doğan borçların borçlu tarafından ödenmesinin mümkün olduğunun kabul edilmesi gerekir. Bununla birlikte konkordato komiseri söz konusu borçların ödenmesini yasaklayabilir. Ancak bu yasaklama işlemin geçerliliğine etkili olmayıp konkordato mühletinin kaldırılıp kaldırılmayacağı bakımından önem taşımaktadır. Konkordato komiserinin talimatlarına uyulmaması, borçlunun malvarlığı üzerindeki tasarruf yetkisinin kaldırılmasına veya konkordato mühletinin kaldırılarak iflâsın açılmasına karar verilmesine neden olabilir. Konkordato komiserinin yasaklama getirmediği ve borçlunun ödeme yaptığı hâllerde ise konkordato mühletinin kaldırılarak iflâsın açılmasına karar verilebilmesi için borçlunun alacaklıları zarara uğratmak amacıyla hareket ettiğinin anlaşılması hâlinde söz konusu olabilir. Borçlunun böyle bir amaçla hareket etmediği hâllerde ise, konkordato mühletinin kaldırılarak konkordato talebinin reddine ve iflâsa tâbi olan borçlu hakkında iflâsın açılmasına karar verilmesi mümkün olmamalıdır.

KAYNAKÇA

- Akil, Cenk. *Sorularla Konkordato Hukuku*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2020.
- Akyürek, Ayhan/Akyürek, Remziye. *Konkordato Hukuku*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2019.
- Albayrak, Hakan. *İflâs Dışı Adi Konkordatoda Konkordato Mühletinin Sözleşmeler Bakımından Sonuçları*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2020.
- Altay, Sümer/Eskiocak, Ali. *Konkordato ve Yeniden Yapılanma Hukuku*, 5. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2019.
- Amonn, Kurt/Walther, Fridolin. *Grundriss des Schuldbetreibungs- und Konkursrechts*, 9. Auflage, Stämpfli Verlag AG, Bern, 2013.
- Arar, Kemal. *İcra ve İflâs Hükümleri, C.2, İflâs*, Ankara, 1945.
- Atalay, Oğuz. “Konkordato Reformu Hakkında Değerlendirmeler”, *7101 sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler* (Editör: Muhammet Özekes), On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2018, (s. 111-134).
- Atalı, Murat/Ermenek, İbrahim/Erdoğan, Ersin. *İcra ve İflâs Hukuku*, 5. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2022.
- Aydemir, Efrail. *Konkordato ve Yeniden Yapılandırma*, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019.
- Başözen, Ahmet. *Müflisin Tasarruf Yetkisi*, Turhan Kitabevi, Ankara, 2005.
- Bauer, Thomas/Staehelin, Daniel: *Basler Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs, Ergänzungsband zur 2. Auflage*, Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel, 2017.
- Berkin, Necmeddin M. *İflâs Hukuku*, 4. Baskı, Fakülteler Matbaası, 1972 (İflâs).
- Berkin, Necmeddin M. *İflâs Hukukunda Konkordato*, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul, 1949 (Konkordato).
- Blumenstein, Ernst. *Handbuch des Schweizerischen Schuldbetreibungsrechtes*, Bern, 1911.
- Börü, Levent. “Adi Konkordatoda Alacaklıların Alacaklarını Bildirmesi”, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 10, S. 1, 2019, (s. 173-186).
- Budak, Ali Cem/Yağcı, Mustafa Okan. “Konkordato ve Finansal Yeniden Yapılandırma”, *Bankacılar Dergisi*, S. 112, 2020, (s. 16-46).
- Büchi, J. Alfred. *Grundzüge des schweizerischen Schuldbetreibungsrechts, 1. Band*, Schulthess Polygraphischer Verlag, Zürich, 1975.
- Coradi, Andreas. *Der Sachwalter im gerichtlichen Nachlassverfahren nach Art 293 ff. SchKG*, Dissertation, Juris Druck Verlag, Zürich, 1973.

Duran, Rukiye. *Konkordato Mühleti ve Alacaklılar Bakımından Sonuçları*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2020.

Eroğlu, Orhan. *Uygulamada Konkordato*, 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.

Favre, Antoine. *Schuldbetreibungs- und Konkursrecht*, Universitätsverlag, Freiburg, 1956.

Fritzsche, Hans/Walder-Bohner, Hans Ulrich. *Schuldbetreibung und Konkurs nach schweizerischem Recht, Band II*, Dritte Auflage, Schulthess Polygraphischer Verlag, Zürich, 1993.

Gmünder, Hubert. *Der Betriebsverkauf in den Insolvenzverfahren Konkurs und Nachlassverfahren des SchKG, Konkursaufschub des OR sowie Chapter 11 des US Bankruptcy Code*, Schriften zum Schweizerischen Zivilprozessrecht Band/Nr. 29, Dike Verlag AG, 2018.

Gündoğan Kırmızıtaş, Türkân. *6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu'na Göre Finansal Kiralama Sözleşmesi*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2017.

Gürdoğan, Burhan. *İflâs Hukuku Dersleri*, Ajans-Türk Matbaası, Ankara, 1966.

Hardmeier, Hans Ulrich. “Das Aktienrechtliche Moratorium und der gerichtliche Nachlassvertrag als Sanierungsinstrumente”, *Festschrift für Hans Ulrich Walder zum 65. Geburtstag*, Schulthess Polygraphischer Verlag AG, Zürich, 1994, (s. 503-514).

Heijmen, Pierre-Maurice. *Insolvenzrechtliche Sanierungsinstrumente nach dem deutschen und schweizerischen Recht*, Köln, 2012.

Hildebrandt, Theodor/Glarner, Hans. *Leitfaden zum Gebrauch für Sachwalter in gerichtlichen Nachlass-Vertragsverfahren*, Schulthess Verlag, Zürich, 1950.

Hunkeler, Daniel. *Kurzkommentar Schuldbetreibungs und Konkursgesetz*, Basel, 2014.

Hunziker, Marc/Pellascio, Michel: *Schuldbetreibungs- und Konkursrecht*, Orell Füssli Verlag AG, Zürich, 2008.

Hüssy, Othmar. *Der Nachlassvertrag und die Stundung als Grundlagen der rechtlichen Sanierungsmassnahmen nach schweizerischem Recht*, Dissertation, Winterthur, 1944.

Jaeger, Carl/Daeniker, Marta. *Schuldbetreibungs- und Konkurs- Praxis, Der Jahre 1911-1945*, Orell Füssli Verlag, Zürich, 1947.

Kaplan, İbrahim. *Yeni Türk Konkordato Hukuku*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2019.

Koç, Evren/Konuralp, Cengiz Serhat/Candemir, Mehmet Ünsal. *7327 Sayılı Kanun İle 2004 Sayılı İcra ve İflâs Kanunu'nun Konkordatoya İlişkin Hükümlerinde Yapılan Değişikliklerin Değerlendirilmesi*, Sümer Kitabevi, İstanbul, 2021.

Kren Kostkiewicz, Jolanta. *SchKG Kommentar Schuldbetreibungs- und Konkursgesetz mit weiteren Erlassen, OFK – Orell Füssli Kommentar*, 20. Auflage, Orell Füssli Verlag AG, Zürich, 2020.

Kuhn, Walter. *Der Nachlassvertrag nach schweizerischem und englischem Recht*, Dissertation, Zurich, 1948.

Kuntalp, Erden. “Finansal Kiralama Sözleşme Tipinin Özellikleri ve Bu Özellikler Açısından FKK m. 25/1’in Değerlendirilmesi (Finansal Kiralama Konusu Malın Teminat İşlevi)”, *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Prof. Dr. Kemal Oğuzman’a Armağan, S. 1, 2002, (s. 253-271).

Kuru, Baki. *İcra ve İflâs Hukuku, C. IV*, İstanbul, 1997 (İflâs).

Kuru, Baki. *İflâs ve Konkordato Hukuku*, 2. Baskı, Evrim Basım- Yayım- Dağıtım, İstanbul, 1988 (Konkordato).

Lorandi, Franco. “Genehmigungsbedürftige Geschäfte während der Nachlassstundung (Art. 298 Abs. 2 SchKG)”, *Schweizerische Zeitschrift für Zivilprozess- und Zwangsvollstreckungsrecht*, 2004/1, s. 73-116 (Geschäfte).

Lorandi, Franco. “Dauerschuldverhältnisse im Nachlassverfahren”, *Aktuelle Juristische Praxis*, 10/2004, s. 1209-1224 (Nachlassverfahren).

Lorandi, Franco. *Schuldbetreibung und Konkurs (SchKG)*, 2. Auflage, Dike Verlag AG, Zürich, 2014 (SchKG).

Mabillard, Ramon. “Kündigung der Dauerschuldverhältnisse im ordentlichen Nachlassverfahren Prozessuale Kompensation des materiellrechtlichen Eingriffs gemäss Art. 297a VE-SchKG”, *Blätter für Schuldbetreibung und Konkurs*, 74. Jahrgang, Heft 5, 2010, s. 189-205.

Namlı, Mert. “Türk ve İsviçre Hukuku’nda Gerçekleştirilen Reformların Konkordato Hukuku Bakımından Getirdiği Değişiklikler”, *Yargıtay Dergisi*, C. 44, S. 4, Ekim 2018, (s. 1479-1552).

Oehri, Daniel. *Der Sachwalter im Nachlassverfahren: Ein Diener zweier Herren*, Schulthess Juristische Medien AG, Zürich-Basel-Genf, 2018.

Özkaya Ferendeci, Hamide Özden. *İflâs Hukukunda Takas*, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2013.

Öztek, Selçuk/Budak, Ali Cem/Tunç Yücel, Müjgan/Kale, Serdar/Yeşilova, Bilgehan. *Yeni Konkordato Hukuku*, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019 (Yazar - Öztek-Konkordato Şerhi).

Pekcanitez, Hakan/Atalay, Oğuz/Sungurtekin Özkan, Meral/Özekes, Muhammet. *İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı*, 8. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2021.

Pekcanitez, Hakan/Erdönmez, Güray. *7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato*, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2018.

Postacıoğlu, İlhan E. *Konkordato*, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1965.

Sarisözen, M. Serhat. *Konkordato*, 5. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2021.

Simil, Cemil. *Konkordatoda Mühletin Borçlu Bakımından Sonuçları*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020.

Stahelin, Daniel. “Dauerschuldverhältnisse in der Insolvenz”, in: Sprecher, Thomas/Umbach-Spahn, Brigitte/Vock, Dominik (Hrsg), *Sanierung und Insolvenz von*

Unternehmen V: Das neue Schweizer Sanierungsrecht, Schulthess Juristische Medien AG, Zürich, 2014, (s. 105-120).

Şengür, Evren Dilek/Çiftçi, Havva Nur. “İşletmelerde Faaliyetlerin Sınıflandırılması ve Finansal Raporlama Üzerindeki Etkileri”, *Mali Çözüm Dergisi*, S. 108, Y. 21, 2011, (s. 35-61).

Tanrıver, Süha. *Konkordato Komiseri*, Yetkin Yayınları, Ankara, 1993 (Komiser).

Tanrıver, Süha. “Konkordato Mühletinin Kaldırılması”, *Yargıtay Dergisi*, Ekim S. 4, 1995, (s. 491-499) (Mühlet).

Tunç Yücel, Müjgan. *Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020.

Taşpınar, Sema. “Adî Konkordato Hakkında İcra ve İflâs Kanunu’nda Yapılan Değişiklikler”, *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, Y. 2003, C. XXII, S. 2, (s. 49-92).

Ulukapı, Ömer. *Konkordatonun Feshi*, Mimoza Yayınları, Konya, 1998.

Umbach-Spahn, Brigitte/Kesselbach, Stephan/Bossart, Stefan. *Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs SchKG*, 4. Auflage, (Hrsg: Kren Kostkiewicz, Jolanta/Vock, Dominik), Zürich, Schulthess Juristische Medien, 2017.

Umbach-Spahn, Brigitte/Kesselbach, Stephan. *Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs SchKG*, 4. Auflage, (Hrsg: Kren Kostkiewicz, Jolanta/Vock, Dominik), Zürich, Schulthess Juristische Medien, 2017.

Uyar, Talih. “Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri”, *İstanbul Barosu Dergisi*, C. 92, S. 4, Y. 2018, (s. 15-102).

Üstündağ, Saim. *İflâs Hukuku*, 8. Baskı, İstanbul, 2009.

Vollmar, Alexander. “Art. 298” in Adrian Staehelin/Thomas Bauer/Daniel Staehelin (Hrsg.), *Basler Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs, II*, 2. Auflage, Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel, 2010.

Yardım, M. Ertan. “İİK M. 292 Çerçevesinde Konkordato Mühletinin Kaldırılması Prosedürü”, *Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku Dergisi*, C. 16, S. 45, 2020/1, (s. 71-131).